

बँकेचे कॉम्प्रिहेन्सिव्ह ठेव धोरण

जून 2021

सूची जोडणे

क्र	विषय	पृष्ठ क्र.
1	प्रस्तावना	4
2	ठेव खात्यांचे प्रकार	4
3.	खाते उघडणे आणि ठेवी खात्यांची ऑपरेशन्स	5
4.	मुदत ठेव मुदतपूर्व बंद करणे किंवा विथड्रॉवल	8
5.	मॅच्युरिटी तारखेच्या आधी इंटीमेशन	10
6.	ओवरड्र्यू मुदत ठेवीचे नूतनीकरण	10
7.	बेसिक सेव्हिंग्स बँक डिपॉझिट अकाउंट (बी.एस.बी.डी.ए)	11
8.	संयुक्त किंवा जाइंट खात्याचा कारभार	11
9.	नामांकन किंवा नॉमिनेशन सुविधा	12
10.	खात्याचे विवरण	13
11.	व्याज पेमेंट्स	13
12.	मायनरचे किंवा अज्ञानचे खाते	14
13.	निरक्षर / दृष्टिहीन / दिव्यांगांचे खाते	15
14.	संयुक्त किंवा जाइंट खातेधारकांचे नाव किंवा नावे जोडणे किंवा काढून टाकणे	16
15.	तृतीय पंथीसाठी खाते उघडण्याची सुविधा	16
16.	ग्राहक माहिती	16
17.	ग्राहकाच्या खात्यांची गुप्तता	16
18.	मृत ठेवीदाराच्या खात्यात थकबाकीचा निपटारा	16
19.	मृत ठेवीदाराच्या खात्यात मुदत ठेवीवर देय व्याज	17
20.	ठेवीसाठी विमा संरक्षण	18
21.	स्टॉप पेमेंट सुविधा	18

22.	डॉरमॅन्ट/निष्क्रिय खाती	18
23.	दावा न केलेल्या ठेवी	19
24.	दी डीपॉझीटर एज्युकेशन अँड अवेअरनेस फंड स्कीम, 2014 (डी.ई.ए.एफ)	19
25.	सुरक्षित डीपॉझीट्स लॉकर	20
26.	ज्येष्ठ नागरिकांसाठी ठेव योजना	20
27.	तक्रारी आणि तक्रारींचे निवारण	20
28.	ग्राहक समाधान सर्वेक्षण	21

बँकेची कॉम्प्रिहेन्सिव्ह ठेव धोरण

1. प्रस्तावना

कर्ज देण्याच्या उद्देशाने जनतेकडून ठेवी स्वीकारणे हे बँकेचे महत्त्वाचे कार्य आहे. खरे तर ठेवीदार हे बँकिंग प्रणालीचे प्रमुख भागधारक असतात. ठेवीदार आणि त्यांचे हितसंबंध हे भारतातील बँकिंगसाठी नियामक चौकटीचे मुख्य क्षेत्र आहेत आणि बँकिंग रेग्युलेशन अँक्ट, 1949 मध्ये हे नमूद केले गेले आहे. ठेवीवरील व्याजदर व अन्य बाबींबाबत वेळोवेळी ठेवी खात्यांच्या संचालनाबाबत निर्देश/ सल्ला देण्याचे अधिकार रिझर्व्ह बँकेला आहेत. वित्तीय व्यवस्थेतील उदारीकरण आणि व्याजदर नियंत्रणमुक्त केल्यामुळे बँका आता आर.बी.आय ने जारी केलेल्या व्यापक मार्गदर्शक तत्वांनुसार ठेवी उत्पादने तयार करण्यास स्वतंत्र आहेत.

ठेवीवरील या धोरणात्मक दस्तऐवजात बँकेद्वारे ऑफर केल्या जाणाऱ्या विविध ठेव उत्पादनांच्या निर्मितीच्या संदर्भात मार्गदर्शक तत्त्वे आणि खात्याच्या आचरणावर नियंत्रण ठेवणाऱ्या अटी व शर्तीची रूपरेषा दिली आहे. या दस्तऐवजात ठेवीदारांच्या हक्कांना मान्यता देण्यात आली आहे आणि जनतेकडून ठेवी स्वीकारण्याच्या विविध पैलूंच्या संदर्भात माहितीचा प्रसार करणे, आचरण करणे हे उद्दीष्ट आहे आणि विविध ठेव खात्यांचे कामकाज, विविध ठेव खात्यांवरील व्याज भरणे, ठेव खाती बंद करणे, मृत ठेवीदारांच्या ठेवींची विल्हेवाट लावण्याची पद्धत, इत्यादी अशी अपेक्षा आहे की या दस्तऐवजामुळे वैयक्तिक ग्राहकांशी व्यवहार करण्यात अधिक पारदर्शकता येईल आणि ग्राहकांमध्ये त्यांच्या हक्कांबद्दल जागरूकता निर्माण होईल. अंतिम उद्दीष्ट हे आहे की ग्राहकांना मागणीशिवाय प्राप्त करण्याचा हक्क आहे अशा सेवा मिळतील.

हे धोरण स्वीकारताना बँकर्स फेअर प्रॅक्टिस कोड ऑफ इंडियन बँक्स असोसिएशनमध्ये नमूद केलेल्या वैयक्तिक ग्राहकांप्रती असलेल्या आपल्या वचनबद्धतेचा पुनरुच्चार बँक करते. हा दस्तऐवज एक विस्तृत चौकट आहे ज्यांतर्गत सामान्य ठेवीदारांचे हक्क ओळखले जातात. विविध ठेव योजना आणि संबंधित सेवांवर तपशीलवार परिचालन सूचना वेळोवेळी जारी केल्या जातील

2. ठेवी खात्यांचे प्रकार

बँकेद्वारे ऑफर केल्या जाणाऱ्या विविध ठेव उत्पादनांना वेगवेगळी नावे दिली जातात. ठेव प्रोडक्ट्सचे पुढील प्रकारांमध्ये दोबळमानाने वर्गीकरण करता येते: -

- "डिमांड डिपॉजिट्स" म्हणजे बँकेला मिळालेली ठेव, जी मागणीनुसार पैसे काढण्यायोग्य असते;
- "बचत किंवा सेविंग्स डिपॉजिट्स किंवा ठेवी" म्हणजे डिमांड डिपॉजिट्सचा एक प्रकार, जो लोकांना पैसे वाचवण्यासाठी आणि त्यांची बचत गोळा करण्यास प्रोत्साहित करण्यासाठी आहे.
- "करंट खाते" म्हणजे डिमांड डिपॉजिट्सचा एक प्रकार ज्यामध्ये खात्यातील शिल्लक किंवा विशिष्ट

मान्य केलेल्या रकमेवर अवलंबून कितीही वेळा पैसे काढण्याची परवानगी दिली जाते आणि यात इतर डिपॉजिट खात्यांचा देखील समावेश असेल जे बचत ठेव किंवा मुदत ठेव नाही;

- "मुदत ठेव किंवा टर्म डिपॉजिट" म्हणजे निश्चित कालावधी संपल्यानंतरच बँकेला निश्चित कालावधीसाठी प्राप्त झालेली ठेव आणि त्यात रिकरिंग / पुनर्गुंतवणूक उत्पन्न प्रमाणपत्र / एन्कॅश 24 / अल्प मुदतीच्या ठेवी / फिक्स्ड डिपॉजिट्स / मासिक उत्पन्न प्रमाणपत्र / तिमाही उत्पन्न प्रमाणपत्र, एफ.सी.एन.आर ठेव इत्यादी ठेवींचा समावेश आहे.

3. खाते उघडणे आणि ठेवी खात्यांची ऑपरेशन्स

कोणतेही ठेव खाते उघडण्यापूर्वी बँक आर.बी.आय ने जारी केलेल्या "नो युवर कस्टमर" (के.वाय.सी) मार्गदर्शक तत्त्वे आणि बँकेने अवलंबिलेल्या अशा इतर नियम किंवा प्रक्रियेतर्गत आवश्यकतेनुसार योग्य ती काळजी घेईल. अनिवासी भारतीय ग्राहकांसाठी स्थिती निश्चितीची अतिरिक्त योग्य ती काळजी लागू प्रकरणांसाठी करणे आवश्यक आहे. भावी ठेवीदाराचे खाते उघडण्यासाठीच्या निर्णयाला उच्च स्तरावर मंजूरीची आवश्यकता असल्यास खाते उघडण्यास विलंब झाल्यास त्याची कारणे ग्राहकाला कळविली जातील आणि बँकेचा अंतिम निर्णय लवकरात लवकर ग्राहकांपर्यंत पोहोचवला जाईल.

- बँकेकडून संभाव्य ठेवीदाराला खाते उघडण्याचे फॉर्म आणि इतर साहित्य दिले जाईल. त्यामध्ये सादर करावयाच्या माहितीचा तपशील आणि पडताळणीसाठी आणि / किंवा रेकॉर्डसाठी सादर करावयाची कागदपत्रे असतील. बँक अधिकाऱ्याने खाते उघडणे, प्रक्रियात्मक औपचारिकता स्पष्ट करणे आणि संभाव्य ठेवीदाराने ठेवी खाते उघडण्यासाठी संपर्क साधला असता त्याने मागितलेले आवश्यक स्पष्टीकरण देणे अपेक्षित आहे.
- सेव्हिंग बँक खात्यासाठी बँक दिलेल्या कालावधीसाठी व्यवहारांची संख्या, रोख रक्कम काढणे इत्यादींवरही मर्यादा आणू शकते. त्याचप्रमाणे चेकबुक जारी करणे, खात्यांचे अतिरिक्त विवरण, डुप्लिकेट पासबुक, फोलिओ चार्जस इत्यादींचे शुल्क बँक निर्दिष्ट करू शकते. खात्यांच्या प्रचालनासाठी अटी व शर्ती आणि विविध सेवांसाठीच्या शुल्काच्या वेळापत्रकाविषयी असे सर्व तपशील, खाते उघडताना किंवा वेळोवेळी जसे असू शकते तसे संभाव्य ठेवीदारास कळविले जाईल.
- डेबिट कार्ड- सेव्हिंग बँक/करंट अकाउंट असलेल्या ग्राहकांना बँका डेबिट कार्ड देऊ शकतात. नियामक मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार बँका निर्धारित बँचमार्कमध्ये डेबिट कार्ड व्यवहारावर शुल्क आकारू शकतात.
- मोबाईल आणि इंटरनेट बँकिंग- बँक ग्राहकांना खाते उघडण्यासाठी आणि निर्धारित मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार मोबाईल आणि इंटरनेट बँकिंग सेवांचा विस्तार करण्यासाठी अनिवार्यपणे वैध मोबाईल नंबर मागणे आवश्यक आहे.

बँक ग्राहकांना त्यांचे बँकिंग व्यवहार करण्यासाठी इलेक्ट्रॉनिक चॅनेलची निवड देते. इलेक्ट्रॉनिक चॅनेलच्या निवडीमध्ये ए.टी.एम, इंटरनेट बँकिंग, मोबाइल बँकिंगसह एस.एम.एस बँकिंग सुविधा आणि फोन बँकिंगचा समावेश आहे. जेथे जेथे अशा इलेक्ट्रॉनिक सुविधा मूलभूत खात्याचा/प्रोडक्ट्सचा भाग म्हणून दिल्या जातात, तेथे या सुविधेचा लाभ घेण्यासाठी संबंधित जोखीम समजावून घेतल्यानंतर बँक ग्राहकांची विशिष्ट संमती घेईल.

- पात्र व्यक्ती आणि काही संस्था/एजेन्सीस/सरकारी संस्थांसाठी बचत बँक खाती उघडता येतात (रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (आर.बी.आय) यांनी वेळोवेळी दिलेल्या सल्ल्यानुसार)
- चालू खाती व्यक्ती (विद्यार्थी, गृहिणी, बेरोजगार, पगारदार, व्यवसायाचा कोणताही हेतू नसलेले विद्वित वगळता) / मालकी फर्म / भागीदारी फर्म / खाजगी आणि सार्वजनिक मर्यादित कंपन्या / हिंदू अविभक्त कुटुंब (एच.यू.एफ) / सरकारी विभाग / संस्था / सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रम / संघटना / संस्था / सोसायटी/ ट्रस्ट इत्यादींद्वारे उघडली जाऊ शकतात.
- मुदत ठेवी खाती व्यक्ती / मालक संस्थांद्वारे उघडली जाऊ शकतात/ भागीदारी कंपन्या / खाजगी आणि सार्वजनिक मर्यादित कंपन्या / एच.यू.एफ / सरकारी संस्था / संघटना / संस्था / ट्रस्ट इत्यादी.
- बँक समाजातील बिगरबँक / वंचित घटकांना मूलभूत बँकिंग सेवा प्रदान करण्यासाठी वचनबद्ध आहे. नियामक मार्गदर्शक तत्वांनुसार आर्थिक समावेशन उपक्रम आणि ग्राहकांच्या स्वीकृतीच्या नियमांसह उघडलेल्या खात्यांद्वारे त्यांना बँकिंग सेवा दिल्या जातील.
- ठेव खाते उघडताना ड्यू डिलीजन्स प्रक्रियेत त्या व्यक्तीची ओळख, पत्त्याची पडताळणी, त्याच्या व्यवसायाबद्दल आणि उत्पन्नाच्या स्रोताबद्दल समाधानासपत उत्तर मिळवणे यांचा समावेश असेल. काही कागदोपत्री पुरावे तयार करून स्वतःची ओळख करून देणे आणि खाते उघडणे / ऑपरेट करणे या व्यक्तीचे अलीकडील छायाचित्र प्राप्त करणे हा ड्यू डिलीजन्स प्रक्रियेचा एक भाग आहे.
- के.वाय.सी नियमांनुसार, देय परिश्रम आवश्यकतांव्यतिरिक्त, बँकेला कायद्याने परमनंट अकाउंट नंबर (पी.ए.एन) किंवा वैकल्पिकरित्या फॉर्म क्र. 60 मध्ये आयकर कायदा/ नियमांतर्गत विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे घोषणा. भागीदारी कंपन्या आणि कंपन्या यांना पी.ए.एन अनिवार्य आहे
- नियामक मार्गदर्शक तत्वांमध्ये बँकांना जोखमीच्या आकलनावर आधारित ग्राहकांचे वर्गीकरण करणे आणि व्यवहार देखरेखीच्या उद्देशाने ग्राहकांचे प्रोफाइल तयार करणे आवश्यक आहे. आवश्यक माहिती / तपशील प्रदान करण्यास संभाव्य ग्राहकाची असमर्थता किंवा अनिच्छुकता यामुळे बँक खाते उघडू शकत नाही.

- विद्यमान ग्राहकाने वैधानिक जबाबदाऱ्या पूर्ण करण्यासाठी बँकेला आवश्यक असलेला तपशील सादर करण्यास असमर्थता दर्शविल्यास ग्राहकाला योग्य सूचना दिल्यानंतर खाते बंद होऊ शकते.
- बचत बँक खाते आणि कर भाडे ठेव खाते यासारख्या ठेव उत्पादनांसाठी, बँक सामान्यतः अशा खात्यांच्या कामकाजाचे नियमन करणार् या अटी आणि शर्तीचा एक भाग म्हणून काही किमान शिल्लक ठेवण्याची अट घालते. खात्यात किमान शिल्लक राखण्यात अपयशी ठरल्यास बँकेने वेळोवेळी नमूद केल्याप्रमाणे शुल्क आकारले जाईल.
- बँकेचे विविध सेवांसाठीचे शुल्काचे वेळापत्रक आणि खात्यांच्या संचालनासाठीच्या अटी व शर्ती यांची माहिती खाते उघडताना संभाव्य ग्राहकाला दिली जाणार आहे. कोणतेही शुल्क सुधारित केल्यास पारदर्शकपणे सर्व ठेवीदारांना एक महिन्याच्या सूचनेसह आगाऊ कळवावे. बँका किमान एक महिना आधी विद्यमान खातेदारांना विहित किमान शिल्लक आणि विहित किमान शिल्लक न राखल्यास कोणते शुल्क आकारले जाऊ शकते याची माहिती देतील.
- ठेवी खाती एखाद्या व्यक्तीद्वारे त्याच्या स्वतः च्या नावाने (एकाच नावाने खाते म्हणून ओळखली जाते) किंवा एकापेक्षा जास्त व्यक्ती त्यांच्या स्वतः च्या नावे (जॉइंट अकाउंट म्हणून ओळखले जाते) उघडू शकतात, जसे की प्रकरण असू शकते.
- बचत / फिक्सड / आवर्ती बँक ठेव खाते कोणत्याही वयोगटातील अल्पवयीन व्यक्तीद्वारे त्याच्या / तिच्या नैसर्गिक (आई किंवा वडील) किंवा कायदेशीररित्या नियुक्त पालकांद्वारे (अज्ञानाचे खाते म्हणून ओळखले जाते) उघडले जाऊ शकते. 10 वर्षांवरील अल्पवयीन मुलांनाही बचत बँक खाते स्वतंत्रपणे उघडण्याची आणि चालवण्याची मुभा असेल.
- 5 कोटी रुपयांपेक्षा कमी ठेवीसाठी: मुदत ठेव खातेधारक त्यांच्या ठेवी ठेवताना मुदत ठेव खाते बंद करणे किंवा मुदतपूर्तीच्या तारखेला पुढील कालावधीसाठी ठेवीचे नूतनीकरण करण्याबाबत सूचना देऊ शकतात. अशा आदेशाच्या अनुपस्थितीत, बँक मुदत ठेवीच्या मुदतीच्या तारखेच्या 7 दिवस आधी पोस्टाने किंवा कुरिअरद्वारे ठेवीदाराच्या मेलिंग पत्त्यावर सूचना पाठवून ठेवीच्या विल्हेवाट लावण्यासाठी ठेवीदारांकडून सूचना मागवेल. खातेदाराकडून अशा सूचनेच्या अनुपस्थितीत, मुदतपूर्तीनंतर ठेवीचे मूळ ठेवीच्या मूळ कालावधीइतकेच पुढील कालावधीसाठी आपोआप नूतनीकरण केले जाईल.
- 5 कोटी किंवा त्यापेक्षा अधिक रकमेच्या ठेवीसाठी: ठेवीदाराच्या मेलिंग पत्त्यावर पोस्टाने किंवा कुरिअरने मुदत ठेवीच्या मुदतपूर्तीच्या तारखेच्या 7 दिवस आधी माहिती पाठवून ठेवीची विल्हेवाट

लावण्याबाबत बँक ठेवीदार/संस्थेकडून सूचना मागणार आहे. ठेवीच्या परिपक्वता तारखेपर्यंत विल्हेवाट लावण्याच्या सूचना पुष्टी करण्यासाठी ठेवीदाराला शाखेशी संपर्क साधण्याची विनंती केली जाईल. नूतनीकरणाबाबत खातेदाराकडून कोणतीही माहिती मिळाली नाही, तर ओवरड्यू ठेव म्हणून ठेवी सुरू राहतील. बँकेच्या कोषागार विभागाच्या मान्यतेशिवाय कोणतेही नूतनीकरण केले जाणार नाही.

- 5 कोटी रुपयांपेक्षा जास्त रकमेच्या ठेवींसाठी बँक ग्राहकांना "फिक्स्ड डिपॉझिट प्लस" सुविधेचा लाभ घेण्याचा पर्याय देते, ज्याअंतर्गत सामान्य फिक्स्ड डिपॉझिट दराच्या तुलनेत जास्त दर दिले जातात. तथापि, या योजनेतर्गत मॅच्युरिटी तारखेपूर्वी मुदतपूर्व पैसे काढण्याची परवानगी नाही. तसेच, या ठेव योजनेत ऑटो नूतनीकरणही होणार नाही.

कोणत्याही मुदत ठेवीची परिपक्वता प्राप्त ग्राहकाच्या आदेशाप्रमाणे एकतर त्यांच्या विद्यमान ऑपरेटिव्ह खात्यात किंवा डिमांड ड्राफ्ट (डी.डी) मार्गाने केली जाते. बँकेच्या जबाबदाऱ्या या डी.डी. ची तयारी करणे आणि ते ग्राहकांना सुपूर्द करणे किंवा ग्राहकांच्या नोंदणीकृत पत्त्यावर पाठवणे, त्यांच्या आवडीप्रमाणे, पी.ई.आर. या डीडीचे एन्कॅशिंग करणे ही पूर्णपणे ग्राहकांची जबाबदारी आहे.

4. मुदत ठेव मुदतपूर्व काढून घेणे किंवा विथड्रॉवल

- बँक 5 कोटी रुपयांपेक्षा कमी रकमेच्या सर्व ठेवींसाठी मुदतपूर्व / अंशतः पैसे काढण्याची परवानगी देईल. 5 कोटी रुपये किंवा त्याहून अधिक रकमेच्या सर्व ठेवी परत काढण्यास नकार देण्याचा अधिकार बँकेकडे आहे. सर्व आंतरबँक मुदत ठेवी मुदतपूर्व काढून घेण्यास नकार देण्याचा अधिकारही बँकेला आहे. मुदत ठेव स्वीकारताना मुदतपूर्व/अंशतः पैसे काढण्याशी संबंधित अटी व शर्ती ठेवीदारांना कळविल्या जातील.
- रुपयात असलेल्या टर्म ठेवी ज्या 5 कोटी पेक्षा कमी करार केलेल्या रकमेच्या मुदत ठेवींसाठी जे 1 मे 2014 रोजी किंवा नंतर उघडलेले/नूतनीकरण केलेले असतील (फ्लेक्सी डिपॉझिट्ससह), व्याज दर कार्ड दरापेक्षा 1.00% कमी असेल, ठेवीच्या तारखेनुसार प्रचलित असेल, जसे की ठेव बँकेत राहिली असेल किंवा त्या कालावधीसाठी लागू होईल. करार केलेल्या दरापेक्षा 1.00% कमी, जे कमी असेल. तथापि, ठेव बुकिंगच्या तारखेपासून 7 दिवसांच्या आत बंद होणाऱ्या रुपयाच्या मुदत ठेवीवर कोणतेही व्याज लागू होणार नाही आणि ठेव बुक केल्यापासून 7-14 दिवसांच्या आत बंद होणाऱ्या रुपयाच्या मुदत ठेवीसाठी, व्याज दर असेल. बँकेत ठेव ठेवलेल्या कालावधीसाठी लागू दर किंवा करार केलेला दर, यापैकी जे कमी असेल.
- 1 मे, 2014 पूर्वी खुल्या / नूतनीकरण केलेल्या 5 कोटी रुपयांपेक्षा कमी करार केलेल्या रकमेच्या रुपयाच्या मुदत ठेवीसाठी, 1% मुदतपूर्व बंद केल्यास दंड लागू होणार नाही.
- 15 डिसेंबर 2017 रोजी किंवा त्यानंतर (फ्लेक्सी ठेवीसह) उघडण्यात आलेल्या / नूतनीकरण केलेल्या

रु. 5 कोटीपेक्षा कमी रकमेच्या रुपयाच्या मुदत ठेवीसाठी, मुदत ठेवीच्या मूळ कर्जाच्या मूल्याच्या 25% मूल्यासह मूल्य $\leq$ 25% मूल्यासह प्रथम आंशिक पैसे काढण्यासाठी, मुदतपूर्व बंद केल्यास दंड दर लागू होणार नाही. त्यानंतरच्या आंशिक पैसे काढण्यासाठी, संपूर्ण पैसे काढण्याच्या रकमेवर अकाली बंद केल्यास दंड दर लागू होईल. मुदत ठेव मूळ मूल्याच्या 25% $>$ मूल्यासह आंशिक पैसे काढण्याकरिता, मुदतपूर्व बंद दंड दर संपूर्ण पैसे काढण्याच्या रकमेसाठी लागू असेल. तथापि, रुपी मुदत ठेवीसाठी ठेवी बुक केल्याच्या तारखेपासून 14 दिवसांच्या आत बंद होत आहे, व्याज दर लागू होणारा दर असेल तो कालावधी म्हणजे ठेवी बँकेकडे किंवा करारबद्ध दर, मग तो कोणताही असो कमी आहे.

- रुपयाच्या मुदत ठेवीसाठी रुपया 5 कोटी पेक्षा कमी करार केलेल्या रकमेच्या ठेवीसाठी आणि >2 वर्षांच्या मुदतीसाठी, बुकिंग / नूतनीकरणाच्या 15 महिन्यांनंतर बंद झालेल्या टी.डी. एस साठी मुदतपूर्व दंड लागू होणार नाही. ज्या ठेवी माफीसाठी पात्र ठेवी 15 डिसेंबर 2020 रोजी किंवा नंतर (फ्लेक्सी ठेवी वगळून) उघडलेल्या / नूतनीकरण केलेल्या टी.डी.एस असतील, संपूर्ण करार केलेल्या रकमेसाठी आणि घरगुती आणि एन.आर.ओ साठी बंद केल्या जातील.
- रुपयाच्या मुदत ठेवीसाठी रु.5 कोटी किंवा त्याहून अधिक करार केलेल्या रकमेच्या ठेवीसाठी, व्याज दर ठेवीच्या तारखेनुसार प्रचलित असलेल्या कार्ड दरापेक्षा 1% कमी असेल, ज्या कालावधीसाठी ठेवी बँकेकडे राहिली आहे त्या कालावधीसाठी लागू होईल किंवा करार केलेल्या दरापेक्षा 1% कमी असेल, जे कमी असेल. डिपॉझिट बुक केल्याच्या तारखेपासून 14 दिवसांच्या आत बंद झालेल्या रुपी टर्म डिपॉझिटवरही हे लागू होईल.
- 5 कोटीपेक्षा कमी वैयक्तिक एन.आर.ई ठेवीसाठी कोणताही दंड नाही. संबंधित एफ.सी.एन.आर चलनावरील दंड आणि 5 कोटी आणि त्यापेक्षा जास्त रकमेच्या एन.आर.ई ठेवी बँकेच्या वेबसाइटवर उपलब्ध आहेत. एन.आर.ई आणि एफ.सी.एन.आर ठेवीसाठी 1 वर्षांच्या आत मुदतपूर्व पैसे काढण्यावर कोणतेही व्याज देय नाही. एन.आर.आय ग्राहकांसाठी फ्लेक्सी डिपॉझिट उपलब्ध नाही.
- आंतरबँक ठेवीबाबत मुदतपूर्व पैसे काढण्याची परवानगी नाही. तथापि, **प्रमुख** (ट्रेझरी) व्यवसायाच्या अनुकूलतेनुसार केस टू केस आधारावर आंतरबँक ठेवीसाठी मुदतपूर्व पैसे काढण्याची परवानगी देऊ शकतात.
- फिक्स्ड डिपॉझिट्स प्लस टर्म डिपॉझिट्स (रिटेल अँड कॉर्पोरेट) मॅच्युरिटीच्या तारखेपूर्वी बंद करता येत नाहीत. या योजनेतर्गत अकाली पैसे काढण्यास परवानगी नाही अपवाद वगळता ज्यात दिवाळखोरी / बंद करणे / न्यायालय / नियामक / प्राप्तकर्ता / लिक्विडेटर / मृत प्रकरणांद्वारे निर्देशांचा समावेश आहे.

- वरील प्रकरणांमध्ये वर नमूद केलेल्या परिस्थितींमुळे उद्भवलेल्या अकाली बंदमुळे मुदत ठेवी+ दरापासून सामान्य मुदत ठेव दर (प्रचलित दरानुसार) पर्यंत लागू असलेल्या व्याज दरात बदल होईल आणि त्यात दंड लागू करणे समाविष्ट असेल. ठेवीदाराने बंद करण्याची विनंती दिली नसेल अशा प्रकरणांमध्ये मुदतपूर्व दंड आकारला जाणार नाही.

• **मुदत ठेवीचे अकाली नूतनीकरण:**

- ठेवीदाराला विद्यमान मुदतठेव खाते मुदतपूर्व बंद करण्याची मागणी करून ठेवीचे नूतनीकरण करण्याची इच्छा असल्यास, बँक नूतनीकरणाच्या तारखेला लागू दराने नूतनीकरणास परवानगी देईल, जर ठेवीचे नूतनीकरण मूळ ठेवीच्या शिल्लक कालावधीपेक्षा जास्त कालावधीसाठी केले गेले असेल तर. नूतनीकरणाच्या शुद्धतेसाठी मुदतपूर्व ठेव बंद करताना, ती बँकेकडे राहिलेल्या कालावधीसाठी ठेवीवरील व्याज बँकेकडे राहिलेल्या कालावधीसाठी लागू असलेल्या ठेवीच्या तारखेला किंवा करारित दर यापैकी जे कमी असेल ते व्याज दराने दिले जाईल. फर्थर, बँक वेळोवेळी ठरवल्या जाणाऱ्या दराने विद्यमान ठेवी मुदत पूर्व बंद केल्याबद्दल बँक दंड आकारू शकते.

5. मॅच्युरिटी तारखेपूर्वी माहिती देणे

- बँक मुदत ठेवीच्या मुदत ठेवीच्या ठेवीदारांना मुदत ठेवीच्या मुदतपूर्तीच्या तारखेच्या 7 दिवस अगोदर, ठेवीदाराच्या नोंदणीकृत संपर्क तपशिलांवर पोस्ट, कुरिअर, ईमेल किंवा एसएमएसद्वारे, मुदत ठेवीच्या मुदत ठेवीच्या विल्हेवाटीची सूचना देईल.

6. ओवरड्यू मुदत ठेवीचे नूतनीकरण

- मुदतठेवीचे जेव्हा परिपक्वतेनुसार नूतनीकरण केले जाते, तेव्हा ठेवीदाराने मुदतपूर्तीच्या तारखेला लागू केलेल्या कालावधीसाठी नवीन ठेवीवर व्याज दर लागू केला जाईल.
- जर मुदतपूर्तीच्या तारखेनंतर नूतनीकरणाची विनंती प्राप्त झाली, तर अशा थकीत ठेवीचे परिपक्वतेच्या तारखेपासून जर अशी विनंती मुदतपूर्तीच्या तारखेपासून 14 दिवसांच्या आत प्राप्त झाली असेल तर, देय तारखेपासून देय तारखेपर्यंत लागू असलेल्या व्याजदरावर मुदतपूर्तीच्या तारखेपासून नूतनीकरण केले जाईल.
- मुदतपूर्तीच्या तारखेनंतर 14 दिवसांनी नूतनीकरण झालेल्या ओवरड्यू ठेवीबाबत थकीत मुदतीचे व्याज बचत बँक दराने दिले जाणार आहे.
- कोणतेही व्याज मिळविण्यासाठी मुदत ठेव ठेवीदार विनंतीच्या तारखेपासून किमान 7 दिवस चालू

असणे आवश्यक आहे. या किमान कालमर्यादेच्या आधी मुदतपूर्व पैसे काढल्यास ग्राहकाला शून्य व्याज देय होईल.

- जर मुदत ठेव परिपक्व झाली आणि त्यातून मिळालेली रक्कम भरली गेली नाही, तर दावा न केलेली रक्कम बचत बँक व्याजदराला आकर्षित करते.

7. बेसिक सेव्हिंग्स बँक डिपॉझिट अकाउंट (बी.एस.बी.डी.ए)

- बँक 'बेसिक सेव्हिंग्स बँक डिपॉझिट अकाउंट' देते, जे सर्वांसाठी सामान्य बँकिंग सेवेचा लाभ म्हणून मानले गेले आहे.
- या खात्याला कोणत्याही किमान शिल्लकची आवश्यकता असणार नाही.
- खात्यात उपलब्ध असलेल्या सेवांमध्ये बँक शाखा तसेच ए.टी.एम मध्ये रोख रक्कम जमा करणे आणि काढणे यांचा समावेश असेल; इलेक्ट्रॉनिक पेमेंट चॅनेलद्वारे पैशाची पावती / क्रेडिट किंवा केंद्र / राज्य सरकारच्या संस्था आणि विभागांद्वारे काढलेले धनादेश जमा करणे / गोळा करणे, जसे की बँकेने वेळोवेळी ठरविले आहे.
- 'बेसिक सेव्हिंग्स बँक डिपॉझिट अकाउंट' मध्ये वेळोवेळी जारी करण्यात आलेली खाती उघडण्यासाठी के.वाय.सी बाबत नियंत्रक आणि बँकेच्या निर्धारित मार्गदर्शक तत्वांच्या अधीन असतील. जर असे खाते सोप्या के.वाय.सी निकषांच्या आधारे उघडले गेले, तर ते खाते याव्यतिरिक्त 'स्मॉल अकाउंट' म्हणून मानले जाईल आणि ते अधीन असेल खात्यातील शिल्लक, क्रेडिट बेरीज आणि पैसे काढणे / हस्तांतरणावर प्रणालीवरील निर्बंधांसाठी.
- 'बेसिक सेव्हिंग्स बँक डिपॉझिट अकाउंट'चे धारक बँकेत अन्य कोणतेही बचत बँक ठेव खाते उघडण्यासाठी पात्र ठरणार नाहीत. एखाद्या ग्राहकाचे बँकेत अन्य कोणतेही विद्यमान बचत खाते असेल, तर त्याला ते 'बेसिक सेव्हिंग्स बँक डिपॉझिट अकाउंट' उघडल्यापासून 30 दिवसांच्या आत बंद करावे लागेल. याव्यतिरिक्त, ग्राहकाला मूलभूत बचत बँक ठेव खाते उघडण्यापूर्वी स्पष्टपणे घोषित करावे लागेल की त्याचे / तिचे इतर कोणत्याही बँकेमध्ये बेसिक सेव्हिंग्स बँक डिपॉझिट अकाउंट नाही.
- बेसिक सेव्हिंग्स बँक डिपॉझिट अकाउंटला एका महिन्यात करता येणाऱ्या ठेवींची संख्या आणि मूल्य यावर कोणतीही मर्यादा राहणार नाही.
- मूल्यवर्धित सेवा आणि सुविधा, मूलभूत किमान आवश्यकतांच्या पलीकडे विनामूल्य ऑफर केल्या

जातील, बँकेने वेळोवेळी निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे (भेदभाव न करता) शुल्क आकारले जाईल

8. संयुक्त किंवा जाईंट खात्याचा कारभार

- एकापेक्षा जास्त व्यक्तींनी उघडलेले संयुक्त खाते एकल व्यक्ती किंवा एकापेक्षा जास्त व्यक्ती संयुक्तपणे ऑपरेट करू शकतात. त्यानंतर सर्व खातेदारांच्या संमतीने खाते चालविण्याच्या आदेशात बदल केला जाऊ शकतो. नैसर्गिक पालक / कायदेशीर पालकांसह अल्पवयीन द्वारे उघडलेले बचत बँक खाते केवळ पालकांद्वारेच चालविले जाऊ शकते, जोपर्यंत अल्पवयीन मुल संज्ञान होत नाही
- संयुक्त खातेदार वरील खात्यांमधील शिल्लक रक्कमेच्या विल्हेवाटीसाठी खालीलपैकी कोणतेही आदेश देऊ शकतात:
 - कोणीही(आयदर) किंवा जीवंत असलेले: जर खाते दोन व्यक्तींकडे असेल तर, ए आणि बी, व्याजासह अंतिम शिल्लक, लागू असल्यास, खातेधारकांपैकी कोणाच्याही मृत्यूनंतर मागे राहिलेल्यांना पैसे दिले जातील.
 - कोणीही(एनीवन) किंवा जीवंत असलेले: जर खाते दोनपेक्षा जास्त व्यक्तींकडे असेल तर, ए, बी आणि सी, व्याजासह अंतिम शिल्लक, लागू असल्यास, कोणत्याही दोन खातेधारकांच्या मृत्यूनंतर वाचलेल्यांना दिली जाईल.
 - माजी(फॉर्मर) किंवा जीवंत असलेले: प्रथम नामांकित खातेधारक एकट्याने ऑपरेट करू शकतो आणि खाते शिल्लक ठेवण्यावर पूर्ण अधिकार आहे. व्याजासह अंतिम शिल्लक, जर लागू असेल तर, केवळ पहिल्याच्या मृत्यूनंतर वाचलेल्याला दिली जाईल.
 - नंतरचे(लॅटर) किंवा जीवंत असलेले: दुसऱ्या क्रमांकाचा खातेधारक एकटाच ऑपरेट करू शकतो आणि खात्यातील शिल्लक रकमेवर त्याचा पूर्ण अधिकार आहे. व्याजासह अंतिम शिल्लक, जर लागू असेल तर, केवळ नंतरच्या मृत्यूनंतरच वाचलेल्याला दिली जाईल.
- वरील आदेश मुदत ठेवीच्या परिपक्वतेच्या तारखेस किंवा नंतरच लागू होतील किंवा कार्यान्वित होतील. सर्व खातेदारांच्या संमतीने या जनादेशात बदल करता येतो.
- ठेवीदाराच्या विनंतीनुसार, बँक आदेश / पॉवर ऑफ अ‍ॅटर्नी नोंदणी करेल कारण ग्राहकाने दुसऱ्या व्यक्तीस त्याच्या वतीने खाते चालविण्यास अधिकृत केले आहे.

9. नामांकन सुविधा

- सारवायवर कार्यादेशासह किंवा त्याशिवाय उघडलेल्या संयुक्त खात्यांसह व्यक्तींनी उघडलेल्या सर्व ठेव खात्यांवर नामांकन सुविधा उपलब्ध आहे.
- सेफ कस्टडी मध्ये ठेवलेल्या वस्तूसाठी आणि सेफ डीपॉजिट लॉकरसाठी नामांकन सुविधा उपलब्ध आहे.
- नामांकन हे एकमेव मालकी हक्काच्या खात्याकडे देखील उपलब्ध आहे. नामांकन केवळ एका व्यक्तीच्या बाजूने केली जाऊ शकते.
- नामांकन मायनरच्या (अज्ञान असलेल्या) खात्यात नोंदवले जाऊ शकते, जर खाते पालकाद्वारे चालवले जात असेल आणि अज्ञान कालावधी दरम्यान नियुक्त केलेल्या इतर मोठ्या व्यक्तीच्या नावावर अल्पवयीन व्यक्तीच्या बाजूने देखील केले जाऊ शकते.
- अशा प्रकारे केलेले नामांकन खातेधारक / खातेधारकाद्वारे केव्हाही रद्द केले जाऊ शकते किंवा बदलू शकते.
- नामांकन तयार करताना, त्यात बदल करताना किंवा रद्द करताना बँकेकडे उपलब्ध असलेल्या बँकिंग कंपनी नॉमिनेशन रुल्स, 1985 नुसार विहित अर्जाचा वापर करावा लागेल.
- फॉर्ममध्ये खातेदाराच्या अंगठ्याचा ठसा असेल तरच नामांकन अर्जावरील दोन साक्षीदारांची साक्षांकन आवश्यक असेल. जर फॉर्म खातेदाराने चिन्हांकित केला असेल तर साक्षीदाराने साक्षांकित करणे आवश्यक नाही.
- बँक सामान्यतः असा आग्रह धरत असे की ठेवी खाते उघडणाऱ्या व्यक्तीने नामांकन करावे. जर खाते उघडणाऱ्या व्यक्तीने नकार दिला तर नामांकन भरा, बँक नामांकन सुविधेचे फायदे स्पष्ट करेल. खाते उघडणाऱ्या व्यक्तीला अद्यापही नॉमिनेशन करायचे नसेल, तर बँक त्याला नामांकन द्यायचे नाही, अशा आशयाचे विशिष्ट पत्र देण्यास सांगेल. खाते उघडणाऱ्या व्यक्तीने असे पत्र देण्यास नकार दिल्यास, बँक खाते उघडण्याच्या फॉर्मवर वस्तुस्थिती नोंदवेल आणि अन्यथा क्रमप्राप्त आढळल्यास खाते उघडण्यास पुढे जाईल. कोणत्याही परिस्थितीत, बँक केवळ खाते उघडणाऱ्या व्यक्तीने नामांकन करण्यास नकार दिला या कारणास्तव खाते उघडण्यास नकार देणार नाही का? हे केवळ एकल ठेव खात्यांमधील नामांकन सुविधेसाठी लागू असेल

10. खात्याचे विवरण:

- खाते उघडण्याच्या अटी व शर्तीनुसार बँकेकडून बचत बँक तसेच चालू ठेव खातेधारकांना खात्याचे विवरण वेळोवेळी दिले जाईल. वैकल्पिकरित्या, विनंती केल्यावर बँक या खातेधारकांना पासबुक जारी करू शकते.
- ठेवीदाराच्या विनंतीनुसार ठेव खाती बँकेच्या इतर कोणत्याही शाखेत हस्तांतरित केली जाऊ शकतात.

11. व्याज पेमेंट्स

- ठेवी खात्यांची व्याज पेमेंट्स ठेवीवरील व्याज दरावरील आर.बी.आय च्या मास्टर डायरेक्शनद्वारे नियंत्रित केली जातात.
- आर.बी.आय ने वेळोवेळी जारी केलेल्या सर्वसाधारण मार्गदर्शक तत्वांमध्ये बँकेने ठरविलेल्या दराने बचत खाते आणि मुदत ठेवीवर व्याज दिले जाईल. ठेवीवरील व्याजदर निश्चित करण्यासाठी बँक आपल्या बोर्ड/असेट लायबिलिटी मॅनेजमेंट कमिटीची (बोर्डाने अधिकार दिल्यास) पूर्वपरवानगी घेईल.
- बँकेने निश्चित केलेल्या दराच्या आधारे दररोजच्या उत्पादनाच्या आधारावर बचत खात्यावर व्याज देईल. खाते कार्यरत असो वा नसो, व्याज नियमित स्वरूपात जमा करावे.
- रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाच्या निर्देशानुसार, मुदत ठेवीवरील त्रैमासिक अंतराने व्याज मोजले जाईल आणि ठेवीच्या कालावधीनुसार बँकेने दिलेल्या दराने दिले जाईल. मासिक ठेव योजनेच्या बाबतीत, व्याज तिमाहीसाठी मोजले जाईल आणि सवलतीच्या मूल्यावर दरमहा दिले जाईल. मुदत ठेवीवरील व्याजाची गणना बँकेकडून इंडियन बँक्स असोसिएशनने सुचविलेल्या सूत्रानुसार आणि अधिवेशनांनुसार केली जाते.
- वास्तविक दिवसांच्या संख्येसाठी व्याज मोजणीच्या उद्देशाने (अपूर्ण महिन्यासाठी व्याज मोजले गेले असेल तर), विभाजक नेहमीच लीप वर्ष आहे की नाही याची पर्वा न करता 365 दिवस म्हणून घेतले जाते.
- ठेवीवरील व्याजाचा दर शाखा परिसर/ संकेतस्थळावर ठळकपणे प्रदर्शित केला जाईल. ठेवी योजना आणि इतर संबंधित सेवांच्या संदर्भात काही बदल असल्यास, शाखांमध्ये आणि वेबसाइटवर ठळकपणे प्रदर्शित करून ठेव खातेधारकास स्वताहून कळविले जाईल. हा दर कोणत्याही विशिष्ट तारखेसाठी ठेवीच्या रकमेच्या संबंधित लागू स्लॅबमध्ये समान असेल.
- बचत ठेवीवरील आर.बी.आय च्या निर्देशानुसार, एक लाख रुपयांपेक्षा जास्त बचत बँक शिल्लकसाठी

दिवसाच्या शेवटच्या बचत बँक शिल्लकसाठी विभेदक व्याज दर दिले जाऊ शकतात. बचत व्याजदराच्या रचनेला बाह्य बँचमार्कशी (रेपो, एम.आय.बी.ओ.आर किंवा अॅसेट लायॅबिलिटी मॅनेजमेंट कमिटीने मान्यता दिल्याप्रमाणे इतर कोणतेही बाह्य बँचमार्क) जोडण्याचे बँकेचे धोरण आहे. मालमत्ता दायित्व व्यवस्थापन समिती बँचमार्किंग दर आणि लागू असलेल्या मजल्यांच्या दरांवर मार्क-अपला मान्यता देईल.

- जर एखाद्या व्यक्तीने 1 जून, 2015 पासून उघडलेल्या सर्व मुदत ठेवी आणि आवर्ती ठेवीवर भरलेले / देय असलेले एकूण व्याज आयकर कायद्यांतर्गत निर्दिष्ट केलेल्या रकमेपेक्षा जास्त असेल तर उगमस्थानी कर कापण्याचे कायदेशीर बंधन बँकेवर आहे. करकपातीच्या रकमेसाठी बँक करकपात प्रमाणपत्र (टी.डी.एस सर्टिफिकेट) देणार आहे. ठेवीदार, जर टी.डी.एस मधून सूट मिळण्यास पात्र असेल तर तो प्रत्येक आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीस विहित नमुन्यात घोषणापत्र सादर करू शकतो.
- पुनर्गुंतवणूक ठेवी आणि आवर्ती ठेवीच्या बाबतीत, बँक मध्यंतरीच्या रविवारी / सुट्टीच्या / नॉन-बिझिनेस कामाच्या दिवसासाठी (तसेच एन.आर.ई / एफ.सी.एन.आर. ठेवीच्या बाबतीत शनिवार) मॅच्युरिटी मूल्यावर व्याज देईल. जर ठेवीची मुदत रविवारी/सुट्टीच्या दिवशी आली तर, मॅच्युरिटी पेमेंट दुसऱ्या कामाच्या दिवशी दिले जाईल.

12. मायनरचे किंवा अल्पवयीन असलेल्याचे खाते

- अल्पवयीन व्यक्ती बचत बँक खाते किंवा मुदत ठेव खाते उघडू शकते आणि जर तो / ती 10 वर्षांपेक्षा जास्त वयाचे असेल तर ते नैसर्गिक पालक किंवा स्वतः हून अल्पवयीन व्यक्तीद्वारे ऑपरेट केले जाऊ शकते.
- अल्पवयीन मुलाकडून कोणतेही चालू खाते उघडता येणार नाही
- अल्पवयीन मुलांना कोणताही ओव्हरड्राफ्ट दिला जाणार नाही.
- इंटरनेट बँकिंग, ए.टी.एम/डेबिट कार्ड इत्यादी अतिरिक्त बँकिंग सुविधा देण्यास बँक स्वतंत्र आहे.
- संज्ञान झाल्यावर, पूर्वीच्या अल्पवयीन मुलाने त्याच्या / तिच्या खात्यात शिल्लक असल्याची पुष्टी केली पाहिजे. पूर्वीच्या अल्पवयीन मुलाने स्वाक्षरी केलेले शिल्लक पुष्टीकरण पत्र (आणि पालक, जर खाते पालकाने एकट्याने किंवा अल्पवयीन मुलासह संयुक्तपणे चालविले असेल तर) प्राप्त केले जाईल. ऑपरेशनल ऑर्डरसह किरकोळ ते मोठे रूपांतरण आणि पुन्हा के.वाय.सी फॉर्म; नैसर्गिक पालकांद्वारे योग्यरित्या सत्यापित केलेल्या पूर्वीच्या अल्पवयीन मुलाचे छायाचित्र आणि नवीन नमुना स्वाक्षरी प्राप्त केली जाईल आणि सर्व ऑपरेशनल हेतूसाठी रेकॉर्डवर ठेवली जाईल.

13. निरक्षर / दृष्टिहीन / दिव्यांग यांची खाती

- निरक्षर/ अंधांसाठी खाती उघडताना बँक भेदभाव करणार नाही आणि आर.बी.आय च्या मार्गदर्शक तत्वांचे वेळोवेळी पालन करेल.
- अशा व्यक्तीचे खाते उघडले जाऊ शकते जर त्याने / तिने ठेवीदार आणि बँक या दोघांनाही परिचित असलेल्या साक्षीदारासह वैयक्तिकरित्या बँकेशी संपर्क साधला तर.
- खातेदाराला देण्यात येणाऱ्या पासबुकची योग्य ती काळजी व सुरक्षित ठेवण्याची गरज बँक समजावून सांगेल. बँक अधिकारी निरक्षर/ अंध व्यक्तीला खात्यावरील नियम व अटी समजावून सांगतात .
- बँक बचत बँक खाती तसेच दृष्टीदोष असलेल्या व्यक्तींची मुदत ठेव खाती उघडण्याची सुविधा देईल. अशी खाती खातेधारक व्यक्तीशः ऑपरेट करतील. चेक बुकची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. अशा खातेदारांना शाखाधिकारी आणि अंगठा ठसा / स्वाक्षरी यांच्यासमोर उपस्थित रहावे लागेल आणि ऑपरेशन्स सुलभ करण्यासाठी त्यांच्या छायाचित्राद्वारे त्यांची ओळख पटविली जाईल. सहाय्य करणारी तंत्रज्ञानाच्या उपलब्धतेनुसार ए.टी.एम द्वारे टेक्नॉलजी बँकिंग सुविधा उत्तरोत्तर सुरू करण्यासाठी बँक वचनबद्ध आहे, ज्यामुळे दृष्टिहीन व्यक्तींना स्वतः ची खाती चालविणे शक्य होईल. तसेच, अशा व्यक्तींच्या गरजेनुसार बँक डिजिटल बँकिंग (इंटरनेट, मोबाइल इ.) अंतर्गत सुविधा वाढवू शकते आणि डेबिट कार्ड जारी करू शकते.
- केवळ निरक्षर व्यक्तींसाठी बँक ठेव खाते (चालू खाते वगळता) उघडू शकते. सामान्यतः अशा बचत बँक खात्यासाठी चेक बुकची कोणतीही सुविधा दिली जात नाही. ठेवीची रक्कम आणि / किंवा व्याज काढून घेण्याच्या / परतफेडीच्या वेळी, खातेधारकाने अधिकृत अधिकाऱ्याच्या उपस्थितीत त्याच्या / तिच्या अंगठ्याचा ठसा किंवा खूण चिकटवली पाहिजे ज्याने व्यक्तीच्या ओळखीची पुष्टी केली पाहिजे.
- मानसिक आरोग्य कायदा, 1987 अंतर्गत जिल्हा न्यायालयाने नियुक्त केलेल्या कायदेशीर पालकाद्वारे किंवा अंतर्गत स्थापन केलेल्या स्थानिक पातळीवरील समित्यांद्वारे ऑटिझम, सेरेब्रल पाल्सी, भिन्न रीतीने अपंग आणि एकाधिक अपंग असलेल्या व्यक्तींच्या नावे बचत बँक आणि मुदत ठेवी देखील उघडल्या जाऊ शकतात. अपंगत्व कायदा, 1999 अंतर्गत ऑटिझम, सेरेब्रल पाल्सी, मतिमंदता आणि एकाधिक अपंगत्व असलेल्या व्यक्तींच्या कल्याणासाठी नॅशनल ट्रस्ट. कायदेशीर पालक, म्हणून नियुक्त केलेले, पालकत्वासह अंमलात असलेल्या स्थानिक कायद्यानुसार रीतसर शिक्का मारलेला नुकसानभरपाई-सह-अंडरटेकिंग बॉंड सादर करेल. प्रमाणपत्र. आर.बी.आय ने "ज्याला कोणत्याही मानसिक विकारामुळे उपचाराची गरज आहे अशा प्रत्येक व्यक्तीकडून पालकाची नियुक्ती

करण्याचा आग्रह धरणे बंधनकारक नाही. तथापि, बँकांनी केवळ अशा प्रकरणांमध्ये पालकाची नियुक्ती करणे आवश्यक आहे जेथे त्यांना स्वतःहून खात्री पटलेली असेल किंवा उपलब्ध कागदोपत्री पुराव्याच्या आधारे, संबंधित व्यक्ती मानसिकदृष्ट्या आजारी आहे आणि ती वैध आणि वैधता मध्ये प्रवेश करण्यास सक्षम नाही.

14. संयुक्त किंवा जाइंट खातेधारकांचे नाव किंवा नावे जोडणे किंवा काढून टाकणे

बँक सर्व संयुक्त खातेदारांच्या विनंतीवरून संयुक्त खातेधारकाचे नाव जोडण्यास किंवा वगळण्यास अनुमती देऊ शकते जर परिस्थितीची तशी मागणी असेल तर किंवा एखाद्या वैयक्तिक ठेवीदाराला संयुक्त खातेधारक म्हणून दुसऱ्या व्यक्तीचे नाव जोडण्याची परवानगी देऊ शकते.

15. तृतीय पंथीसाठी खाते उघडण्याची सुविधा

- एखाद्या व्यक्तीने जी तृतीय पंथी असल्याचा दावा केला आणि खाते उघडणे किंवा कोणतेही बँकिंग व्यवहार करणे आवश्यक असल्यास, त्या व्यक्तीस "थर्ड जेंडर" म्हणून ओळखले जाईल आणि तपशील ए.ओ.एफ / किंवा इतर लागू फॉर्ममध्ये स्वीकारला जाईल.
- सर्व तृतीय पंथी ग्राहकांना कोणताही भेदभाव न करता इतर पुरुष / महिला ग्राहकांना प्रमाणेच समान वागणूक दिली जाईल.

16. ग्राहक माहिती

- ग्राहकांकडून गोळा केलेली ग्राहक माहिती बँक, त्यांच्या सहाय्यक कंपन्या आणि संलग्न संस्थांद्वारे सेवा किंवा प्रोडक्ट्सच्या क्रॉस विक्रीसाठी वापरली जाणार नाही. बँकेने अशा माहितीचा वापर करण्याचा प्रस्ताव ठेवल्यास ती काटेकोरपणे खातेधारकाच्या संमतीने होईल व ती स्वतंत्रपणे घेतली जाईल.

17. ग्राहकाच्या खात्याची गुप्तता

- ग्राहकाच्या खात्याचा तपशील / गोष्टी बँक ग्राहकाच्या व्यक्त किंवा गर्भित संमतीशिवाय तृतीय व्यक्ती किंवा पक्षाला उघड करणार नाही. तथापि, असे काही अपवाद आहेत, जसे की कायद्याच्या सक्तीने माहिती उघड करणे, जेथे सार्वजनिकपणे उघड करणे हे जनतेचे कर्तव्य आहे आणि जिथे बँकेचे हित आहे तिथे उघड करणे आवश्यक आहे.

18. मृत ठेवीदाराच्या खात्यातील झूझचा निपटारा

- जर ठेवीदाराने बँकेकडे नामांकन नोंदवले असेल, तर मृत ठेवीदाराच्या खात्यातील शिल्लक रक्कम

नॉमिनीच्या खात्यात हस्तांतरित केली जाईल / भरलेली रक्कम नॉमिनीच्या खात्यात हस्तांतरित केली जाईल आणि नॉमिनीच्या ओळखीबद्दल आणि ठेवीदाराच्या मृत्यूचा कागदोपत्री पुरावा सादर केल्यावर बँक समाधानी असेल.

- सर्व संयुक्त धारकांच्या मृत्यूनंतर संयुक्त खात्यासंदर्भातही वरील प्रक्रियेचे पालन केले जाईल, जेथे बँकेत नमांकनाची नोंदणी केली जाते.
- संयुक्त ठेव खात्यात, जेव्हा संयुक्त खातेदारांपैकी एकाचा मृत्यू होतो, तेव्हा बँकेने मृत व्यक्तीच्या कायदेशीर वारसांना आणि जिवंत ठेवीदाराला संयुक्तपणे पैसे देणे आवश्यक असते. तथापि, जर संयुक्त खातेदारांनी खात्यातील शिल्लक रक्कम 'आयदर किंवा सारवायवर', 'फॉर्मर/लेटर किंवा सारवायवर', 'एनी ऑफ सारवायवर्स' किंवा 'सारवायवर' इत्यादी, मृतांच्या वारसांकडून कायदेशीर कागदपत्रे तयार करण्यास विलंब होऊ नये म्हणून मॅनडेटप्रमाणे पैसे दिले जातील.
- मृत वैयक्तिक ठेवीदार / एकमेव मालकीहक्काच्या नावाने चालू खात्यात पडून असलेल्या शिल्लक रकमेच्या बाबतीत, ठेवीदाराच्या मृत्यूच्या तारखेपासून व्याज दिले पाहिजे देयकाच्या तारखेपर्यंत बचत ठेवीवर लागू असलेल्या व्याज दराने दावेदाराला /
- नामांकनाच्या अनुपस्थितीत आणि दावेदारांमध्ये कोणतेही वाद नसताना, बँक मृत व्यक्तीच्या खात्यात जमा झालेली रक्कम सर्व कायदेशीर वारसांनी किंवा कायदेशीर वारसांनी देय रक्कम प्राप्त करण्यासाठी अनिवार्य केलेल्या व्यक्तीच्या संयुक्त अर्ज आणि नुकसान भरपाईच्या विरोधात देईल बँकेच्या मंडळाने मंजूर केलेल्या मर्यादेपर्यंत कायदेशीर कागदपत्रांचा आग्रह न धरता त्यांच्या वतीने. कायदेशीर औपचारिकता पूर्ण करण्यास उशीर झाल्यामुळे सामान्य ठेवीदारांना त्रास होणार नाही याची खात्री करण्यासाठी हे आहे.

19. मृत ठेवीदाराच्या खात्यात मुदत ठेवीवर देय व्याज

- ठेवीची मुदतपूर्ती आणि मुदतपूर्तीच्या तारखेनंतर ठेवीच्या रकमेचा दावा करण्यापूर्वी ठेवीदाराचा मृत्यू झाल्यास बँक मुदतपूर्तीच्या तारखेपर्यंत करार केलेल्या दराने व्याज देईल.
- मॅच्युरिटीच्या तारखेपासून ते पेमेंटच्या तारखेपर्यंत, या संदर्भातील बँकेच्या धोरणानुसार, मुदतपूर्तीच्या तारखेनंतर ज्या कालावधीसाठी ठेवी बँकेकडे राहिल्या, त्या कालावधीसाठी बँक मॅच्युरिटीच्या तारखेला प्राप्त झालेल्या लागू दराने साधा व्याजदर देईल.
- तथापि, ठेवीच्या मॅच्युरिटीच्या तारखेनंतर ठेवीदाराचा मृत्यू झाल्यास, बँक मॅच्युरिटीच्या तारखेपासून

देय तारखेपर्यंत मॅच्युरिटीच्या तारखेपर्यंत प्रचलित असलेल्या बचत ठेव दराने व्याज देईल.

20. ठेवीसाठी विमा संरक्षण

- ठेवी विमा आणि डीपॉजिट इन्शुरन्स अँड क्रेडिट गॅरंटी कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया (डी.आय.सी.जी.सी.) द्वारे ऑफर केलेल्या विमा योजनेतर्गत सर्व बँक ठेवी काही मर्यादा आणि अटीच्या अधीन राहून संरक्षित केल्या जातात. लागू असलेल्या विमा संरक्षणाचा तपशील ठेवीधारकाला उपलब्ध करून दिला जाईल.
- डी.आय.सी.जी.सी. खालील प्रकारच्या ठेवींशिवाय बचत, फिक्सड, करंट, आवर्ती इ. ठेवींच्या सर्व ठेवींचा विमा उतरवते
 - परकीय सरकारांच्या ठेवी
 - केंद्र/ राज्य सरकारांच्या ठेवी
 - आंतरबँक ठेवी
 - राज्य भूविकास बँकांच्या ठेवी राज्य सहकारी बँकेकडे
 - भारताबाहेर प्राप्त झालेल्या आणि ठेवीमुळे देय असलेली कोणतीही रक्कम
 - कोणतीही रक्कम, जी कॉर्पोरेशनने रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाच्या मागील मंजुरीसह विशेषतः सूट दिली आहे
- बँकेतील प्रत्येक ठेवीदाराला त्याच्याकडील मुद्दल आणि व्याज (एकूण) या दोन्ही रकमेचा जास्तीत जास्त रु.5,00,000/- (रु. पाच लाख) पर्यंत विमा उतरविला जातो. उदाहरणार्थ, जर एखाद्या व्यक्तीचे मूळ रक्कम रु. 4,95,000 /- अधिक रु. 4,000 /- जमा झालेले व्याज असलेले खाते असेल तर डी.आय.सी.जी.सी. ने विमा काढलेली एकूण रक्कम रु.4, 99,000 /- असेल. तथापि, जर त्या खात्यातील मूळ रक्कम रु. 5,00,000 /- असेल, तर प्राप्त झालेल्या व्याजाचा विमा काढला जाणार नाही, कारण ते व्याज होते म्हणून नव्हे तर ते विमा मर्यादेपेक्षा जास्त रक्कम आहे.
- बँकेच्या विविध शाखांमध्ये ठेवलेल्या ठेवी ठेवीदारासाठी विमा संरक्षणाच्या उद्देशाने एकत्रित केल्या जातात आणि जास्तीत जास्त पाच लाख रुपयांपर्यंतची रक्कम भरली जाते.

21. स्टॉप पेमेंट सुविधा

बँक ठेवीदारांकडून त्यांनी जारी केलेल्या चेकच्या संदर्भात स्टॉप पेमेंट सूचना स्वीकारेल. नमूद केल्याप्रमाणे शुल्क वसूल केले जाईल.

22. निष्क्रिय खाती

बचत तसेच चालू खाते, ज्यात 24 महिन्यांच्या कालावधीसाठी ग्राहक व्यवहार होत नाहीत, त्यांना

निष्क्रिय खाते मानले जाईल. ठेवीदार बँकेला ते चालविण्यासाठी खाते सक्रिय करण्याची विनंती करू शकतो. बँक अशा खात्यांचा वार्षिक आढावा घेते ज्यात एक वर्षासाठी ग्राहक व्यवहार नसतात. त्यानंतर पत्रे/एस.एम.एस/ईमेल ग्राहकांना 18 व्या महिना, 21 व्या महिना आणि 24 व्या महिन्यात पाठवले जातात, त्यांना खात्यात व्यवहार करण्याचा सल्ला देतात, असे न केल्यास खाते निष्क्रिय म्हणून वर्गीकृत केले जाईल. **इन ऑपरेटिव्ह म्हणून खात्याचे वर्गीकरण केल्यावर, खात्यात डेबिट फ्रीज चिन्हांकित केले जाते.**

- अकार्यक्षम खाते सक्रिय करण्यासाठी एक प्रमाणित ग्राहक विनंती फॉर्म शाखांमध्ये उपलब्ध आहे. ग्राहकाने ओळख आणि पत्त्याच्या पुराव्यासाठी कागदपत्रांसह खाते न चालविण्याची कारणे सांगून ते सादर करणे अपेक्षित आहे.

23. दावा न केलेल्या ठेवी

- दावा न केलेली ठेव खाती म्हणजे अशी खाती, जी गेली दहा वर्षे चालवली गेली नाहीत. ठराविक कालावधीसाठी जमा झालेल्या पैशाच्या बाबतीत, अशा मुदत ठेवींची मुदत संपल्याच्या तारखेपासून दहा वर्षांची उपरोक्त मुदत मोजली जाईल.
- दावा न केलेल्या ठेवी/ निष्क्रिय खात्यांच्या खातेदारांचा ठावठिकाणा शोधण्यात अधिक सक्रिय भूमिका बजावण्याच्या प्रयत्नात, दहा वर्षे किंवा त्याहून अधिक काळ निष्क्रिय असलेल्या अशा खात्यांची यादी आमच्या बँकेच्या वेबसाइटवर प्रदर्शित करण्यात आली आहे.
- सध्या बँकेने अशाप्रकारे प्रकाशित केलेल्या यादीमध्ये खातेदाराच्या नावाने खात्यांची यादी शोधण्यासाठी "फाइंड" पर्याय आहे.

24. दी डीपॉझिटर एज्युकेशन अँड अवेअरनेस फंड स्कीम, 2014 (डी.ई.ए.एफ)

आर.बी.आय ने डिपॉझिटर एज्युकेशन अँड अवेअरनेस फंड (फंड) ची स्थापना केली आहे. फंडाच्या तरतुदीनुसार, बँकेतील कोणत्याही खात्यात जमा केलेली रक्कम जी दहा वर्षांच्या कालावधीसाठी चालविली गेली नाही किंवा कोणतीही ठेव किंवा दहा वर्षाहून अधिक काळ दावा न केलेली कोणतीही रक्कम निधीमध्ये जमा केली जाईल. दहा वर्षांच्या उक्त कालावधीच्या समाप्तीपासून तीन महिन्यांचा कालावधी. ठेवीदारांच्या हितसंवर्धनासाठी आणि आर.बी.आय ने वेळोवेळी निर्दिष्ट केल्यानुसार ठेवीदारांच्या हितसंवर्धनासाठी आवश्यक असणाऱ्या अशा इतर हेतूसाठी निधीचा वापर केला जाईल. तथापि, ठेवीदाराला त्याची/तिची ठेव किंवा इतर कोणत्याही दावा न केलेल्या रकमेवर बँकेकडून दावा करण्याचा किंवा दहा वर्षांच्या मुदतीनंतर, अशी रक्कम निधीमध्ये हस्तांतरित केल्यानंतरही त्याचे/तिचे खाते चालविण्याचा अधिकार असेल. बँक ठेवीदार/दावेदाराला रक्कम अदा करण्यास आणि निधीमधून अशा रकमेच्या परताव्यावर दावा करण्यास जबाबदार असेल. व्याज, जर असेल तर, वेळोवेळी लागू

होईल.

रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया फॉरेन एक्स्चेंज मॅनेजमेंट (इन्ऑपरेटिव्ह फॉरेन करन्सी डिपॉझिट्सचे क्रिस्टलायझेशन) विनियम, 2014 नुसार एफ.ई.एम.ए 10ए/2014-आरबी दिनांक 21 मार्च 2014 च्या परकीय चलन व्यवस्थापन कायदा (एफ.ई.एम.ए), 1999 अंतर्गत निष्क्रिय परकीय चलनाशी संबंधित ठेवी

अधिकृत डीलर बँका क्रिस्टलायझ होतील, म्हणजे, कोणत्याही निष्क्रिय विदेशी चलनाच्या ठेवीतील क्रेडिट शिल्लक भारतीय रुपयामध्ये रूपांतरित करतात, खाली दर्शविलेल्या पद्धतीने:

एफ.सी.एन.आर/ आर.एफ.सी ठेवींसाठी

(i) जर फिक्सड मॅच्युरिटी तारखेसह परकीय चलन डिनोमिनेटेड ठेव ठेवीच्या मॅच्युरिटीच्या तारखेपासून तीन वर्षांच्या कालावधीसाठी निष्क्रिय राहिली तर तिसऱ्या वर्षाच्या शेवटी, अधिकृत बँक त्या तारखेपर्यंत प्रचलित विनिमय दराने परकीय चलनाच्या ठेवींमध्ये पडलेली शिल्लक भारतीय रुपयात रूपांतरित करेल. त्यानंतर, ठेवीदाराला अशा भारतीय रुपयाच्या उत्पन्नावर मूळ ठेवीच्या भारतीय रुपयाच्या उत्पन्नाच्या समतुल्य (देयकाच्या तारखेनुसार प्रचलित दराने मोजलेले) एकतर उक्त भारतीय रुपये उत्पन्न आणि त्यावरील व्याज, किंवा परकीय चलन समतुल्य (देयकाच्या तारखेनुसार प्रचलित दराने मोजलेले) दावा करण्याचा हक्क असेल.

आर.एफ.सी खात्यासाठी

(ii) मुदतपूर्ती कालावधी नसलेल्या परकीय चलन मूल्याच्या ठेवीच्या बाबतीत, ठेव तीन वर्षांच्या कालावधीसाठी निष्क्रिय राहिल्यास (बँक शुल्काची डेबिट ऑपरेशन म्हणून गणली जाऊ नये), अधिकृत बँक, तीन महिन्यांची नोटीस दिल्यानंतर ठेवीदार त्याच्याकडे उपलब्ध असलेल्या त्याच्या शेवटच्या ज्ञात पत्त्यावर, प्रचलित विनिमय दराने नोटीस कालावधीच्या शेवटी ज्या विदेशी चलनात ते भारतीय रुपयामध्ये रूपांतरित केले जाते त्या ठेवीचे रूपांतर करा. त्यानंतर, ठेवीदाराला मूळ ठेवीतील भारतीय रुपयाची रक्कम आणि त्यावरील व्याज, जर असेल तर, किंवा समतुल्य परकीय चलन (पेमेंटच्या तारखेनुसार प्रचलित दराने मोजले जाते) दावा करण्याचा हक्क असेल आणि अशा भारतीय रुपयावर व्याज, जर असेल तर.

25. सेफ डीपॉजिट लॉकर्स

- ही सुविधा सर्व बँक शाखांद्वारे दिली जात नाही आणि जिथे जिथे ही सुविधा दिली जाते, तेथे सेफ डीपॉजिट तिजोरीचे वाटप हे सेवेशी संलग्न इतर अटी व शर्तीची उपलब्धता आणि पालन करण्याच्या अधीन असेल.

- सेफ डीपॉजिट लॉकर एखाद्या व्यक्तीने (किरकोळ नसणे) एकट्याने किंवा संयुक्तपणे भाड्याने घेतलेले असू शकतात, एच.यू.एफ, फर्म्स, मर्यादित कंपन्या, सहकारी, सोसायट्या, ट्रस्ट इ.
- एकट्याने किंवा एकत्रितपणे लॉकर धारण करणाऱ्या व्यक्ती(व्यक्तींना) नामांकन सुविधा उपलब्ध आहे. लॉकर दोन किंवा अधिक व्यक्तींनी "सर्वांनी एकत्रितपणे" चालवण्याकरिता भाड्याने घेतल्यास, अशा भाड्याने घेणारे एक किंवा अधिक व्यक्तींना नामनिर्देशित करू शकतात ज्यांना कोणत्याही एका भाड्याने घेणारा किंवा भाड्याने घेणारा मृत्यू झाल्यास, बँक संयुक्तपणे नामनिर्देशित करू शकते. हयात असलेल्या संयुक्त भाड्याने घेणाऱ्या किंवा संयुक्त भाड्याने घेणाऱ्यांसह, जसे की परिस्थिती असेल, लॉकरमध्ये प्रवेश आणि अशा लॉकरमधील सामग्री काढून टाकण्याचे स्वातंत्र्य. लॉकर दुसऱ्या व्यक्तीसह संयुक्तपणे भाड्याने घेतल्यास आणि "आयदर किंवा सर्व्हायव्हर" [ई किंवा एस] म्हणून ऑपरेशनच्या पद्धतीसह, नामांकन अनुज्ञेय असेल. तथापि, असे नामनिर्देशन केवळ एकाच व्यक्तीच्या बाजूने असेल. लॉकरमधील सामग्रीची विल्हेवाट लावण्यासाठी नामनिर्देशन किंवा आदेश नसताना, सामान्य व्यक्तींना त्रास होऊ नये या हेतूने, बँक लॉकरची सामग्री योग्य तत्परतेनंतर कायदेशीर वारसांना जारी करेल, उदा: मृत्यू प्रमाणपत्र प्राप्त करणे, प्रतिबंधासाठी तपासणी करणे सक्षम न्यायालयाकडून आदेश देणे आणि नामनिर्देशित व्यक्तीला हे स्पष्ट करणे की लेख त्यांना केवळ विश्वस्त म्हणून दिले आहेत.

26. वारिष्ठ नागरिकांसाठी ठेव योजना

- बँकेकडे ज्येष्ठ नागरिकांसाठी विशेष ठेव प्रोडक्ट्स (सेव्हिंग्स अँड टर्म डिपॉझिट) आहे. ज्येष्ठ नागरिकांसाठी मुदत ठेवीवर अतिरिक्त व्याज दर देण्याव्यतिरिक्त, ऑपरेटिंग सूचनांमध्ये कोणताही बदल आणि वारिष्ठ नागरिक खात्यात खातेधारकांची भर घालणे/ काढून टाकणे ही वस्तुस्थिती नेहमीच असते सर्व खातेदारांच्या संयुक्त संमतीने केले जाते. ठेवीदाराच्या मृत्यूच्या संभाव्य घटनेत लाभार्थी संदर्भातील संबंधित कलम खाते उघडण्याच्या फॉर्ममध्ये समाविष्ट केले गेले आहे. डोअरस्टेप बँकिंग सुविधा आणि शाखांमधील समर्पित डेस्क देखील ज्येष्ठ नागरिकांसाठी विस्तारित केले जातात.

27. तक्रारी आणि तक्रारींचे निवारण

- बँकेने दिलेल्या सेवेच्या संदर्भात कोणतीही तक्रार /गार्हाणी असलेल्या ठेवीदारांना ग्राहकांच्या तक्रारी / गार्हाणी हाताळण्यासाठी बँकेने नियुक्त केलेल्या प्राधिकरणाशी संपर्क साधण्याचा अधिकार आहे. तक्रारी / गार्हाण्यांचे निवारण करण्यासाठी अंतर्गत बाबींचा तपशील शाखा आवारात आणि बँकेच्या वेबसाइटवर होम पृष्ठामध्ये प्रदर्शित केला जातो. शाखा अधिकारी तक्रार दाखल करण्याच्या

प्रक्रियेसंदर्भात आवश्यक ती सर्व माहिती देतील. आपल्याकडे तक्रार केल्यानंतर 30 दिवसांच्या आत ठेवी किंवा बँकेकडून प्रतिसाद न मिळाल्यास किंवा बँकेकडून मिळालेल्या प्रतिसादाने समाधान न झाल्यास रिझर्व्ह बँकेने नेमलेल्या बँकिंग ओम्बड्समनकडे जाण्याचा त्याला अधिकार आहे.

29. ठेवीच्या बदल्यात अडवांसेस कलम.

ठेवीच्या बदल्यात आगाऊ रक्कम आवश्यक सुरक्षा कागदपत्रांच्या अंमलबजावणीवर ठेवीदाराने योग्यरित्या डिस्चार्ज केलेल्या मुदत ठेवीच्या बदल्यात कर्ज / ओव्हरड्राफ्ट सुविधेसाठी बँक ठेवीदार / ठेवीदारांच्या विनंतीचा विचार करू शकते. बँक अल्पवयीन मुलाच्या नावे असलेल्या ठेवीच्या बदल्यात कर्ज देखील देऊ शकते, तथापि, कर्ज अल्पवयीन मुलाच्या फायद्यासाठी आहे, असे नमूद करणारे एक योग्य घोषणापत्र ठेवीदार - अर्जदाराने सादर केले पाहिजे

* * * * *

